

Pač marsikak obupan obraz se vidi sedaj v začetku leta: o jednom naj ti povem! Ob deseti uri dopoldne je bila slovesna sv. maša in „Veni, sancte Spiritus“; stolnica nas je bila polna dijakov. Molitev mi je šla iz srca, ker me skrbi in tare toliko rečij . . . Po maši je vse drlo ven, tudi jaz. Na vogalu med cerkvijo in farovžem pa zagledam bolj slabo oblečenega dijaka, gledajočega v tla. Nisem ga takoj spoznal; šele ko se približam, vidim, da je sošolec Menišec.

„Za božjo voljo, kaj pa ti je, da si tako silno žalosten?“ vprašam ga prijazno in primem za roko.

„Oh, Ivan, kako naj človeku ne bo hudo? Še par desetic imam v žepu, potem pa pod milim nebom ne vem, kam bi se obrnil: od doma ne morejo dati nič, instrukcije nimam tudi nobene. Strašno mi je huđo, in še hujše mi postane, ko vidim, kako drugi brezskrbno gredó mimo mene in se smejejo, v meni pa divja tak vihar obupa in žalosti, in se nihče ne zmeni za siromaka.“

„Pa kako, Menišec, mar nisi več v Alojznici? Saj si lani bil?“

„Bil, pa sem ji dal slovo.“

„Zakaj vendar?“

„Najprej zato, ker sem se bil skregal s prefektom Francetom Kregarjem: na nekem izprehodu mi je namreč pripovedoval, da je čital v „Vrtcu“, kako se je bil nekje vol izgubil in so ga šli iskat s svetilnicami povsod okrog po senožetih, a ko pridejo domov, najdejo vola v — hlevu. Meni se je ta povest zdela tako neumna, da sem se na glas zasmel. Prefekta pa je ta smeh najbrže razžalil, da mi je rekel: „Seveda, tebi se zdi smešno, ker misliš, da boš sam pisal vse bolj učene in vse lepše reči.“ Te besede pa so zbódle tudi mene tako, da sem ostal prefektu za hrbtom in ga nisem hotel slušati, ko mi je velel, naj idem zopet ž njim.

Vem, da je bila to velika surovost, a trma je bila še večja. Pol leta sem se ogibal Kregarja in nisem pregovoril besedice ž njim, on pa z menoj ne. V tem času sem se držal grdo in kislo, in kahal se je v meni naklep, kako pojdem ven. Slednjič se mi je sicer zdelo to molčanje le predolgo, šel sem k prefektu in ga ogovoril, in on je bil tudi zopet prijazen, vendar — sklep je bil že dozorel. Zlasti pa me je gnalo ven vpitje starejših tovarišev iz višjih razredov, ki so v jednomer vpili: „Prostost, prostost! prostosti ni!“ in jaz sem to slišal, pa ponavljal za njimi: „prostosti ni, prostosti.“

„Sedaj si prost“, rečem mu jaz.

„Da, prost, kakor ptič, ki je izletel iz kletke, pa si je polomil peruti.“ —

Smilil se mi je ubogi sošolec; povabil sem ga, da greva pit. Saj je Bog ustvaril vino za veselje, da preganjamo skrbi ž njim, kakor pravi Latinec: *Vino pellite curas!* In šla sva. Pri pijači sva pozabila vseh težav, prav kakor poje Prešeren:

Mladosti jasnost vendar misli take
Si kmalu iz srca spodi in glave,
Gradove svitle zida si v oblake,
Zelene trate stavi si v puščave,
Povsod vesele lučice prižiga
Ji up golj'fivi, k njim iz stisk ji miga.

Preračunila sva tako, da štiri leta gimnazije bodo minula kmalu, in potem — no potem bodeva splavala v svet. Menišca pa sem čudovito potolažil z Göthejem, češ: Kaj za to, če trpiš in stradaš sedaj, boš pa vsaj vedel, kaj se pravi:

Wer nie sein Brot mit Thränen ass,
Der kennt euch nicht, ihr himmlischen Mächte!

Mar se ni lepo začela peta šola — poezija?

Tvoj

Ivan.

Vsem bratom pozdrav.

Le šúmi, šúmi, hladni vir,
Kako ti je lahkoten tír!
Med vrbjem, grívami, čermí
Naprej tí val, naprej hití.

Rad vprašal bi te, bistrí val,
Kam pač hitíš z domačih tal,
Na ptujem posel kak imaš,
Da se ustavíti ne daš?

Naznanjaj torej, vir lahak,
Ker moj pretežek je korak,
Vsem znancem, v zdravju da živim
In zdravje, srečo njim želim!

Oj, virček, če le dalje vreš,
Če, kar naročam ti, umeš,
Naložil bi tí sto povelj,
Izročil sto bi vročih želj.

Oj, koder tečeš šumljajoč,
Spet znance mi pozdravljajoč,
Izroči jim ljubkó, srénó
Pozdravov mojih sto in sto.

Anton Hribar.